

وضوءٰ سائنس

شیخ طریقت، امیر احلست، بانی دعوت اسلامی حضرت علام مولانا ابواللہ

محمد الیاس عطار قادری رضوی
برکاتہ العالیہ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وضوء سائنس *

هي رسالو مکمل پڙهي وٺو ان شاء الله عَزَّوجَلَ او هان کي وضو جي
باري ۾ حيرت انگيز معلومات حاصل ٿيندي.

دروع شريف جي فضيلت

الله جي محبوب، داناء عَيُوب، مُنْزَهٌ عَنِ الْعَيُوبِ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ
جن جو فرمان عظمت نشان آهي: ”الله عَزَّوجَلَ جي خاطر پاڻ ۾ محبت
ركڻ وارا جڏهن پاڻ ۾ ملن ۽ هت ملائڻ ۽ نبي ڪريم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَسَلَّمَ
تي درود پاڪ پڙهن ته انهن جي الڳ ٿيڻ کان اڳ ۾ پنهي جا
اڳيان پويان گناه بخشيا ويندا آهن.“ (مسند ابي يعلي ج 3 ص 95 حدیث (2951)

صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّدٍ
صَلَّوَا عَلَى الْحَبِيبِ!

وضوجون حڪمتون ٻڌي اسلام قبول ڪيو

هڪ شخص جو بيان آهي: مون بيلجيئم ۾ ڀونيونوريستي جي
هڪ غيرمسلم شاگرد کي اسلام جي دعوت ڏني. ان سوال ڪيو ته
وضوء ۾ ڪهڙيون ڪهڙيون سائنسی حڪمتون آهن؟ مان لاجواب
ٿي ويس. ان کي هڪ عالم وٽ وٺي ويس پر ان کي به ان جي
معلومات نه هئي، ايترمي تائين جو سائنسی معلومات رکڻ واري
ديننه

* هي بيان امير اهلسنت ذات برکاتُهُمُ الْعَالِيَةِ تبليغ قرآن ۽ سنت جي عالمگير غير سياسي تحریڪ
دعوت اسلامي جي طلبه جي به روزه سنتن ڀريبي اجتماع (محرم الحرام 1421 هـ / 06.04.2000)
نوابشاهه ۾ فرمایو، ضروري ترميم سان لكت ۾ حاضر خدمت آهي. مجلس مکتبۃ المدین

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏه يپرا درود پاک پڙھيو الله تعاليٰ ان تي سؤ رحمتون موڪلیندو آهي. (طبراني)

هڪ شخص ان کي وضو جون ڪافي خوبيون ٻڌايو، پر ڪند جي مسح جي حڪمت اهو به نه ٻڌائي سگھيو. اهو غيرمسلم نوجوان هليو ويyo ڪجهه عرصي کان پوءِ آيو ۽ چوڻ لڳو: اسان جي پروفيسر ليڪچر جي دئران ٻڌايو ته روزانو ڪند ۽ ان جي چؤذاري پاڻي جا ڪجهه قطراء هڻن سان ڪرنگهي جي هڏي ۽ حرام مغز جي خرابي مان پيدا ٿيڻ وارين بيمارين کان حفاظت حاصل ٿي ويندي آهي. اهو ٻڌي وضو ۾ ڪند جي مسح جي حڪمت پنهنجي سمجھه ۾ اچي وئي، تنهن ڪري مان مسلمان ٿيڻ چاهيان ٿو، پوءِ اهو مسلمان ٿي ويyo.

صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ!

مغربي جرمي جو سيمينار

مغربي ملڪن ۾ مايوسي يعني (Depression) جو مرض تيزي سان وڌي رهيو آهي، دماغ فيل ٿي رهيا آهن، پاڳل خانن جي تعداد ۾ اضافو ٿي رهيو آهي. نفسياتي بيمارين جي ماهرن وٽ مریضن جون قطارون لڳل آهن. مغربي جرمي جي دپلومه هولبر هڪ پاڪستانی فزيوتراپست جو چوڻ آهي: مغربي جرمي ۾ هڪ سيمينار ٿيو، جنهن جو موضوع هو ”مايوسي“ (Depression) جو علاج دوائين کان علاوه ٻين ڪهڙن ڪهڙن طريقين سان ممڪن آهي؟“ هڪ داڪتر پنهنجي مقالي ۾ اهو حيرت انگيز انکشاف ڪيو ته مون دپريشن جي ڪجهه مریضن کي روزانو پنج يپرا منهن ڏوئاريyo، ڪجهه عرصي کان پوءِ انهن جي بيماري گهٽ ٿي وئي.وري اهڙن

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي هك پيپرو درود پاک پرتهيو الله تعالى ان تي ڏه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

ئي مرىضن جي بي گروب جا روزانو پنج پيرا هت منهن ۽ پير ڏوئاريا ته بيماري ڪافي گهت ٿي وئي. اهو داڪٽر پنهنجي مقالي جي آخر ۾ اعتراف ڪري ٿو ته مسلمان ۾ مايوسي جو مرض تمام گهت آهي چو ته اهي ڏينهن ۾ ڪيءٰ پيرا هت، منهن ۽ پير ڏوئيندا (يعني وضو ڪندا) آهن.

صلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

وضوء هاء بلڊ پريشر

دل جي ماهر هك داڪٽر جو وڌي يقين سان چوڻ آهي ته هاء بلڊ پريشر جي مرىض کي وضو ڪرايو، پوءِ ان جو بلڊ پريشر چيڪ ڪريو، لازمي طور تي گهت هوندو. هك مسلمان ماهر نفسيات جو چوڻ آهي: ”نفسياتي بيمارين جو بهترین علاج وضو آهي.“ مغربي ماهرين نفسياتي مرىضن کي وضوء وانگر روزانو ڪيتائي پيرا جسم تي پاڻي هڻ جو چوندا آهن.

وضوء فالج

وضو ۾ جيڪي ترتيب وار عضوا ڏوتا ويندا آهن، اهي به حڪمت کان خالي ناهن. پهريان هشن کي پاڻي ۾ وجهن سان جسم جو اعصامي نظام بيدار تي ويندو آهي ۽ پوءِ آهستي آهستي چهري ۽ دماغ جي رڳن جي طرف ان جا اثرات پهچندا آهن. وضوء ۾ پهريان هت ڏوئڻ پوءِ گرڙي ڪرڻ پوءِ نڪ ۾ پاڻي وجهن پوءِ چھرو ۽ پيا عضوا ڏوئڻ جي ترتيب فالج جي روڪثام لاءِ مفيد آهي، جيڪڏهن چھرو ڏوئڻ ۽ مسح ڪرڻ کان شروعات ڪئي وڃي ته

فرمان مصطفیٰ ﷺ: توهان جتي به هجو مون تي درود پاک پيشه توهان جو درود مون تائين پهچندو آهي (طبراني)

جسم ڪيٽرين ئي بيمارين ۾ مبتلا ٿي سگهي ٿو.

مسواک جو قدردان

منا منا اسلامي پائرو! وضو ۾ کافي سنتون آهن ۽ هر سنت حکمت جو خزانو آهي. ڏنڌڻ کي ئي ڏسو! نديي بار کي به خبر آهي ته وضو ۾ ڏنڌڻ کرڻ سنت آهي ۽ هن سنت جي برکتن جي ته چا ڳالهه ڪجي؟ هڪ واپاري جو چوڻ آهي: منهنجي سوئيزرليند ۾ هڪ نئين مسلمان سان ملاقات ٿي، مون ان کي تحفي ۾ مسواك پيش ڪيو، ان خوش ٿي اهو ورتو ۽ چمي اکين سان لڳائيain ۽ هڪدم ان جي اکين مان لڙڪ وهي پيا، ان پنهنجي کيسى مان هڪ رومال ڪڍيو ۽ ان کي کوليyo ته ان مان تقریباً بن انچن جو نندڙو ڏنڌڻ جو ٽکرو نڪتو. چوڻ لڳو: منهنجي اسلام قبول ڪرڻ وقت مسلمانن مون کي هي تحفي ۾ ڏنو هو. مان ان کي وڏي احتیاط سان استعمال ڪري رهيو هئس، هي ختم ٿيڻ تي هو، تنهنڪري مون کي ڳڻتي هئي، هاڻي اللہ عَزَّوجَلَ ڪرم فرمایو ۽ اوهان مون کي مسواك عنایت ڪيو. پوءِ ان ٻڌايو ته ڪافي عرصي کان مون کي ڏنڌن ۽ مهارن جي تکليف هئي، هتان جي دینتست (ڏنڌن جي داڪتر) کان ان جو علاج نه پئي ٿي سگھيو، مون هن ڏنڌڻ جو استعمال شروع ڪيو، ٿورن ئي ڏينهن ۾ مون کي فائدو ٿي ويو، مان داڪتر وٽ ويس ته هو حيران ٿي ويو ۽ پيچن لڳو: ” منهنجي دوا سان تنهنجو مرض ايترو جلدی ختم نه ٿو ٿي سگھي، سوچيو ڪو ٻيو سبب هوندو.“ مون جڏهن ذهن تي زور ڏنو ته خيال آيو، مان ته

فرمان مصطفیٰ ﷺ مون تي درودشريف جي ڪثرت ڪريو، بيشه ڪ هي توهان جي لاءِ طهارت آهي. (ابويعلي)

مسلمان ٿي چڪو آهيان ۽ هي سجي برڪت مسواك جي ئي آهي.
جڏهن مون داڪٽر کي ڏندڻ ڏيڪاريyo ته هو اچرج ۾ پئجي ويو.

صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ!
صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

حافظو مضبوط ڪرڻ لاءِ

منا منا اسلامي ڀايرو! مسواك جا بيشار ديني ۽ دنياوي
فائدا آهن، ان ۾ بيشار ڪيمائي اجزا هوندا آهن جيڪي ڏندن کي
هر قسم جي بيماري کان بچائيندا آهن. ”حاشيه طحطاوي“ ۾ آهي:
”ڏندڻ سان حافظو مضبوط ٿيندو آهي، متئي جو سور ختم ٿيندو
آهي ۽ متئي جي رڳن کي سُڪون ملندو آهي. ان سان بلغم ختم،
نظر تيز، معدو درست ۽ کادو هضم ٿيندو آهي. عقل وڌندو آهي،
پارن جي پيدائش ۾ اضافو ٿيندو آهي، پورهائپ دير سان ايندي آهي
۽ چيله مضبوط ٿيندي آهي.“ (حاشيه الطحطاوي على المراقي الفلاح ص 69)

مسواڪ جي باري ۾ مبارڪ حديثون

(1) جڏهن سرڪار مدینه ﷺ پنهنجي گهر
مبارڪ ۾ داخل ٿيندا هئا ته سڀ کان پهريان ڏندڻ ڏيندا هئا.

(صحیح مسلم ج 1 ص 152 حدیث 253)

(2) جڏهن سرڪار نامدار ﷺ نند مان سجاڳ
ٿيندا هئا ته ڏندڻ ڏيندا هئا.

(سنن ابي داؤد ج 1 ص 54 حدیث 57)

وات جي ڇالن جو علاج

داڪٽرن جو چوڻ آهي ته ڪڏهن گرمي ۽ معددي جي

فرمان مصطفیٰ ﷺ مون تي درود شريف پزهو الله تعالى توهان تي رحمت موڪليندو.
(ابن عدي)

تيزابيت سبب وات هر چالا پئجي ويندا آهن ئ ان بيماري سان خاص
قسم جا جراشيم وات هر قهلهجي ويندا آهن. ان جي علاج لاء وات هر
تازو ڏندڻ ڪريو ئ ان جي لُعاب (ٺڪ) کي ڪجهه دير تائين وات هر
قيدائيندا رهو، اهڙي طرح ڪيتائي مرисض نيك ٿي چڪا آهن.

ٿوت برش جانقصان

ماهرن جي تحقيق جي مطابق 80 سڀڪڙو بيماريون معدى ۽
ڏندن جي خرابي مان پيدا ٿينديون آهن. عام طور تي ڏندن جي
صفائي جو خيال نه رکڻ جي سبب مهارن هر قسمين قسمين جا
جراشيم پيدا ٿي، پوءِ معدى هر ويندا ئ طرح طرح جي بيمارين جو
سبب پڇجندا آهن. ياد رهي ”ٿوت برش“ ڏندڻ جو نعمُ البدل ناهي
بلڪ ماهرن اعتراف ڪيو آهي: **(1)** جڏهن برش کي هڪ پيرو
استعمال ڪيو ويندو آهي ته ان هر جراشيم جو تهه ڄمي ويندو آهي
پاڻي سان ڏوپچڻ جي باوجود به اهي جراشيم ناهن ويندا بلڪ اتي ئي
وڌندا رهندما آهن **(2)** برش جي سبب ڏندن جو مثانهون چمڪدار ته
لهي ويندو آهي **(3)** برش جي استعمال سان مهارون آهستي آهستي
پنهنجي جڳهه کان هتي وينديون آهن، جنهن سان ڏندن ۽ مهارن جي
وچ هر وٿي (Gap) پيدا ٿي ويندي آهي ئ ان هر غذا جا ذرا ڦاسي،
خراب ٿيندا آهن جنهن جي ڪري جراشيم ڄمي ويندا آهن. ان سان
بيں بيمارين کان علاوه اکين جون قسمين قسمين جون بيماريون
پيدا ٿينديون آهن، ان سان نظر ڪمزور ٿيندي آهي بلڪ ڪڏهن
ڪڏهن ماڻهو انڌو ٿي ويندو آهي.

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏه پيرا صبح ۽ ڏه پيرا شام درود پاک پڑھيو قيامت جي ذينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي. (مجمع الزوائد)

چاتوهان کي مسواك ڪرڻ ايندو آهي؟

ٿي سگهي ٿو ته توهان جي دل ۾ هي خيال اچي ته مان ته ورهين کان ڏندڻ استعمال ڪيان ٿو پر منهنجا ته ڏند ۽ پيت ٻئي خراب آهن. منهنجا سادا اسلامي ڀاءا! ان ۾ ڏندڻ جو ن، توهان جو پنهنجو قصور آهي، مان (سگ مدینه عنی عنہ) هن نتيجي تي پهتو آهيان ته اچ شايد لكن مان ڪو هڪ به اهڙو هجي جيڪو صحيح اصولن جي مطابق ڏندڻ ڪندو هجي. اسان جلدي جلدي ڏندن تي مسواك هڻي وضو ڪري هليا ويندا آهيوں يعني هيئن کطي چنجي ته اسان ڏندڻ نه بلڪ ڏندڻ جي رسم ادا ڪندما آهيوں.

”مسواڪ ڪرڻ سنت مبارڪ آهي“ جي ويٺه اکرن جي نسبت سان مسواك جا 20 مدني گل

﴿بِ فَرْمَانِ مُصْطَفَىٰ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: بِرَكَاتِنَّ مُسَوَّكَ﴾ (يعني ڏندڻ) ڪري پڙهڻ بغير مسواك جي 70 رکعتن کان افضل آهن. (الترغيب والترهيب ج 1 ص 102 حدیث 18) ﴿ مسواك جو استعمال پنهنجي لاء لازم ڪري ڇڏيو چو ته هي وات جي صفائي ۽ رب تعالیٰ جي رضا جو سبب آهي. (مسند امام احمد بن حنبل ج 2 ص 438 حدیث 5869) حضرت سيدنا ابن عباس رضي الله تعالى عنهما کان روایت آهي ته مسواك ۾ ڏه خوبيون آهن: وات کي صاف ڪري ٿو، مهارن کي مضبوط ڪري ٿو، نظر تيز ڪري ٿو، بلغم ختم ڪري ٿو، وات جي ڏپ ختم ڪري ٿو، سنت جي موافق آهي، ملائڪ خوش ٿين ٿا، رب عَزَّوجَلَ راضي ٿئي ٿو، نيكى کي وڌائيندو ۽ معدى کي درست ڪندو آهي.

فرمان مصطفیٰ ﷺ جنهن کتاب ۾ مون تي درود پاک لکيو ته جيستانين منهجو نالو ان
کتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪ ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا . (طبراني)

(جمع الجوامع للسيوطى ج 5 ص 249 حديث 14867) حضرت سيدنا امام شافعى
عليه السلام فرمائين تا: چار شيون عقل و ذاتينديون آهن: فضول
ڳالهين کان پرهيز، مسواك جو استعمال، نيك ماڻهن جي صحبت
ء پنهنجي علم تي عمل ڪرڻ. (حياة الحيوان للدميري ج 2 ص 166)
حڪایت: حضرت سیدنا عبدالوهاب شعراني ٿیس سُرُّۃ التواریخ نقل کن تا:
هڪ پيری حضرت سیدنا ابوبكر شبلي بغدادي عليه السلام کي
وضو جي وقت مسواك جي ضرورت پئي، ڳوليائون پر نه مليو،
تنهن ڪري هڪ دينار (يعني سون جي هڪ اشرفى) هر مسواك خريد
ڪري استعمال فرمائيائون. کن ماڻهن چيو: هي ته اوهان تمام گھٺو
خرج ڪري وڌو! ڇا ايترو مهانگو مسواك به ورتو ويندو آهي?
فرمائيائون: بيشك هي دنيا ۽ ان جون تمام شيون الله عزوجل وت مچر
جي پر برابر به حيشيت ناهن رکنديون. جيڪڏهن قيامت جي ذينهن
الله عزوجل مون کان هي پچا ڪري ورتى ته ڇا جواب ڏيندس ته تو
منهنجي پياري حبيب ﷺ جي سنت (مسواك) کي ڇو
ترك ڪيو؟ جيڪو مال ۽ دولت مون تون کي ڏنو هو، ان جي
حقiqت ته (مون وت) مچر جي پر برابر به نه هئي، پوءِ اهڙي حقير
دولت کي ان عظيم سنت (مسواك) حاصل ڪرڻ لاءِ ڇو خرج نه
ڪيئي؟ (ملخصاً لواقع الانوار ص 38) دعوت اسلامي جي اشاعتي اداري
مكتبه المدين جي شاعي ٿيل كتاب "بها شريعت" جلد پهريون
صفحي 288 تي صدر الشريعة، بدرا الطريقه، حضرت علام مولانا مفتى
امجد علي اعظمي عليه السلام لکن تا، مشائخ کرام فرمائين تا:

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جيڪو جمعي جي ڏينهن مون تي درود شريف پڙهندو آءُ قيامت جي ڏينهن ان جي شفاعت ڪندس. (ڪنز العمال)

جيڪو شخص مسواك جو عادي هجي ته مرڻ وقت ان کي ڪلمو پڙهڻ نصيب ٿيندو ۽ جيڪو آفيمر کائي ٿو ان کي مرڻ وقت ڪلمو نصيب ناهي ٿيندو ۾ مسواك كٻڙ يا زيتون يا نِم وغيري هجي ڪوڙي ڪائي جو هجي ۾ مسواك جي ٿوله چيچ جي برابر هجي ڦندڻ هڪ گرانث کان دگهو نه هجي، چو ته ان تي شيطان ويهندو آهي ۽ ان جا تاندورا (يعني ريشا) نرم هجن جو سخت ريشا ڏندن ۽ مهارن جي وج هر وٺي (Gap) جو سبب بُطجندما آهن ۾ مسواك تازو هجي ته بهتر، نه ته ان جو هڪ پاسو ٿورو وقت پاڻي جي گلاس هر پسائي نرم ڪريو ۽ مناسب آهي ته ان جا ريشا روزانو ڪتیندا رهو جو ريشا ان وقت تائين ڪر جا آهن جيستائين انهن هر ڪوڙاڻ باقي آهي ۽ ڏندن جي ويڪر هر ڏندڻ ڪريو ۽ جڏهن به ڏندڻ ڪرڻ هجي ته گهٽ هر گهٽ تي پيرا ڪريو ۽ هر پيري مسواك ڏوئي چڏيو ۽ ڏندڻ ساجي هٿ هر اهڙي طرح ڪٹو جو چيچ ان جي هيٺان ۽ وج واريون تي آگريون مٿان ۽ آگونو چيڙي تي هجي ۽ پهريان ساجي پاسي کان مٿين ڏندن تي ۽ پوءِ کاپي پاسي کان مٿين ڏندن تي، پوءِ ساجي پاسي کان هيٺين پوءِ وري کاپي پاسي کان هيٺين ڏندن تي مسواك ڪيو ۽ مُث بند ڪري مسواك ڪرڻ سان بواسير ٿيڻ جو انديشو آهي ۽ وضو هر ڏندڻ ڪرڻ سنت ڦليله (وضو کان پهريان ادا ڪئي ويندڙ سنتن مان) آهي البت سنت مؤکَّده ان وقت آهي جڏهن وات هر بدبو هجي. (ماخوذ از فتاويٰ رضويه ج 1 ص 623) ڦليله مسواك جڏهن استعمال جي قابل نه رهي ته نه اچلايو، چوته هي

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جهن جمعی جی ڏینهن مون تی پر سوئیرا درود پاک پڑھيو ان جا پر سوئالن جا گناه معاف ٿيندا. (ڪنز العمال)

سنت ادا ڪرڻ جو ذريعي آهي. ڪنهن جڳهه تي احتياط سان رکي چڏيو يا دفن ڪري چڏيو يا پٿر وغيره وزن ٻڌي، سمند ۾ وجهي چڏيو. (تفصيلي معلومات لاءِ مكتبه المدينة بهارشريعت جلد اول صفحه 294 تا 295 جو مطالعو فرمایو)

هٿ ڏوئڻ جون حڪمتون

وضو ۾ سڀ کان پھريان هٿ ڏوتا ويندا آهن، ان جون حڪمتون ملاحظ ڪريو: مختلف شين ۾ هٿ وجهڻ سان هٿن ۾ مختلف ڪيمائي اجزا ۽ جراشيمر لڳي ويندا آهن. جيڪڏهن سچو ڏينهن هٿ نه ڏوتا وڃن ته جلد ئي اهي چمڙي جي هنن بيمارين ۾ مبتلا ٿي سگهن ٿا: (1) هٿن جون آرائيون (2) چمڙي جي سوزش (يعني چمڙي جي سوچ) (3) ايگزيمما (4) سينور⁽¹⁾ جون بيماريون (5) چمڙي جون رنگ بدلوچ ۽ غيره. جڏهن اسان هٿ ڏوئيندا آهيون تم آگريين جي سندن مان شعاع (Rays) نكري هڪ اهڙو حلقو ٺاهيندا آهن جنهن سان اسان جو اندرولي برقي نظام مُتحرك ٿي ويندو آهي ۽ هڪ حد تائين برقي لهر اسان جي هٿن ۾ سمتجي ايندي آهي، جنهن سان اسان جي هٿن ۾ خوبصورت ٿي پيدا ٿيندي آهي.

گُرڙي ڪرڻ جون حڪمتون

پھريان هٿ ڏوتا ويندا آهن جنهن سان اهي جراشيمن کان پاک ٿي ويندا آهن نه ته اهي گُرڙي جي ذريعي وات ۾ ۽ پوءِ پيت ۾ وڃي بيسمار بيمارين جو سبب بطيجي سگهن ٿا، هوا جي ذريعي

(1) اهي جراشيم جيڪي ڪنهن شيءٰ تي سينور جيان ڄمي ويندا آهن

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جهنن وت منهنجو ذکر شئ ۽ اهومون تي درود شريف نه پرتهي ته ماڻهن
مان اهو ڪنجوس ترين شخص آهي. (ترغيب و ترهيب)

بيشمار موتمار جراشيمن ۽ غذا جا اجزا اسان جي وات ۽ ڏندن هر لُعب سان گڏ چنبڙي ويندا آهن، ان لاءِ وضو هر ڏندڻ ۽ گرڙي جي ذريعي وات جي بهترین صفائي تي ويندي آهي. جيڪڏهن وات کي صاف نه ڪيو وڃي ته هنن بيمارين جو خطر و پيدا شئ ويندو آهي: (1) ايدز (Aids)، ان جي شروعاتي علامتن هر وات جو پچن به آهي. اجا تائين داڪٽر ايدز جو علاج ڳولي نه سگھيا آهن انهي بيماري هر جسم جو مدافعتي نظام ناڪاره شئ ويندو آهي، ان هر بيمارين جي مقابللي ڪرڻ جي قوت ناهي رهندي ۽ مريلض ڪمزور شئ مري ويندو آهي (2) وات جي ڪنارن جو ڦاڻ (3) وات ۽ چپن تي ڏدر يا ڏد (Moniliasis) (4) وات هر سينور جون بيماريون ۽ چالا وغيره ۽ جيڪڏهن روزو نه هجي ته گرڙي سان گڏ گرڙا ڪرڻ به سنت آهي ۽ پابندی سان گرڙا ڪرڻ وارو ڪاڪڙي وڌڻ (Tonsil) ۽ ڳلي جي بيشمار بيمارين ايترى تائين جو ڳلي جي ڪينسر کان محفوظ رهندو آهي.

نڪه مڀاڻي وجھئ جون حڪمتون

ڦفڙن کي اهڙي هوا جي ضرورت هوندي آهي جيڪا جراشيمن، دونهين ۽ متى ڏوڙ کان صاف سترى هجي ۽ ان هر 80 سيڪڙو رُطوبت يعني نمي هجي، اهڙي هوا فراهم ڪرڻ جي لاءِ الله عَزَّوجَلَ اسان کي نڪ جي نعمت سان نوازيو آهي. هوا کي نمي وارو بٺائڻ لاءِ نڪ روزانو تقريباً گيلن جو چوٿون حصو نمي پيدا ڪندو آهي. صفائي ۽ بيا سخت ڪم ناسن جا وار سرانجام ڏيندا

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جهنن وت منهنجو ذکر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙهيو ته تحقيق
اهو بدبخت ٿي ويو. (ابن سني)

آهن. نڪ جي اندر هڪ خورديين (Microscopic) بهارو آهي، ان بهاري ۾ نظر نه ايندڙ سنهڙا وار هوندا آهن جيڪي هوا جي ذريعي داخل ٿيڻ وارن جراشيمن کي ختم ڪري چڏيندا آهن ۽ انهن نظر نه ايندڙ سنهڙن وارن جي ذمي هڪ ٻيو دفاعي نظام به آهي جنهن کي انگريزي ۾ Lysozyme (ليسوزائم) چوندا آهن، نڪ ان جي ذريعي اكين کي Infection (يعني جراشيم) کان محفوظ رکندو آهي. الْحَمْدُ لِلّهِ عَزَّوَجَلَ! وضو ڪرڻ وارو نڪ ۾ پاڻي وجهندو آهي، جنهن سان جسم جي هن اهر ترين عضوي نڪ جي صفائي ٿي ويندي آهي ۽ پاڻي جي اندر ڪم ڪرڻ واري برقي لهر سان نڪ جي اندارن نظر نه ايندڙ سنهڙن وارن کي طاقت ملندي آهي ۽ مسلمان وضو جي برڪت سان نڪ جي ڪيترن ئي پيچيده مرضن کان محفوظ ٿي ويندو آهي، دائمي نزلبي ۽ نڪ ۾ زخم جي مريضن جي لاءِ نڪ جو غسل (يعني وضو وانگر نڪ ۾ پاڻي چڙهاڻ) بيحد فائديمند آهي.

منهن ڏوئڻ جون حڪمتون

اڳالهه فضا ۾ دونهي وغيره جي گدلاڻ وڌي رهي آهي مختلف ڪيميائي اجزا شيهو وغيره مر متى جي شڪل ۾ اكين ۽ چهرن وغيره تي ڄمندو رهندو آهي. جيڪڏهن چھرو نه ڏوتو وڃي ته چهري ۽ اكين جون ڪيتريون ئي بيماريون پيدا ٿي پونديون آهن. هڪ يوري بيكتر هڪ مقالو لکيو، جنهن جو نالو هو: اک، پاڻي، صحت (Eye, Water, Health) ان ۾ انهيءَ هن ڳالهه تي زور ڏنو ته ”پنهنجي اكين کي ڏينهن ۾ گهڻا ڀيرا ڏوئيندا رهو نه ته توهان کي

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جهنن وت منهنجو ذکر ٿيو ۽ ان مون تي درود شريف نه پڙميو ان جفا ڪئي. (عبدالرازق)

خطرناڪ بيماريون لڳي سگهن ٿيون.“ چھرو ڏوئڻ سان منهنهن تي موهيڙا ناهن نڪرندما يا گههت نڪرندما آهن، حُسن ۽ صحت جا ماھريين هن ڳالهه تي مُتفق آهن ته مختلف ڪريم ۽ لوشن وغيره چھري تي داغ پيدا ڪندا آهن، چھري کي خوبصورت ب્નائڻ لاءِ چھري کي ڪئي پيرا ڏوئڻ لازمي آهي ”آمريڪن ڪائونسل فار بيوتى“ جي ”بيپر“ نالي اهم ميمبر زبردست انڪشاف ڪيو آهي، چوي ٿي: ”مسلمانن کي ڪنهن به قسم جي ڪيمائي لوشن جي ضرورت ناهي، وضو سان انهن جو چھرو ڏوپجي ڪيترن ئي بيمارين کان محفوظ ٿي ويندو آهي.“ ماحوليات کاتي جي ماھرن جو چوڻ آهي: چھري جي الرجي کان بچڻ لاءِ ان کي بار بار ڏوئڻ گهرجي. الْحَمْدُ لِلّهِ عَزَّ وَجَلَّ ائين صرف وضو جي ذريعي ئي ممڪن آهي. الْحَمْدُ لِلّهِ عَزَّ وَجَلَّ وضو ۾ چھرو ڏوئڻ سان الرجي کان چھري جي حفاظت ۽ ان جو مساج ٿيندو آهي، رت جي گرڊش چھري ڏانهن هلي ويندي آهي، مر متى به لهي ويندي آهي ۽ چھري جو حُسن به وڌي ويندو آهي.“

صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

انڈائيپ کان حفاظت

منا منا اسلامي پائرو! اكين جو هڪ اهڙو مرض آهي، جنهن ۾ اكين جي رُطوبتِ اصليه يعني اصليءِ آلات گههت يا ختم ٿي ويندي آهي ۽ مرريض آهستي اندتو ٿي ويندو آهي. طبّ جي اصولن مطابق جيڪڏهن پُرن کي ٿوري وقفه سان آلو ڪيو وڃي ته

فرمان مصطفیٰ ﷺ : ان شخص جونك متىءٌ ملي جنهن وتنجهن جهنو ذكر ٿئي ۽ اهون تي درود پاڪ نپڙهي . (حاڪم)

هن خوفناڪ مرض کان حفاظت حاصل ٿي سگهي ٿي. الْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ وضو ڪرڻ وارو منهن ڏوئندو آهي، اهڙي طرح ان جا پرون آلا ٿيندا رهندما آهن. عاشقان رسول جي ڏاڙهي به وضو ۾ ڏوپجندي آهي، انهي ۾ ڪيتريون ئي حڪمتون آهن، ڊاڪٽر پروفيسير جارج ايل چوي ٿو: منهن ڏوئڻ سان ڏاڙهي ۾ الجھيل جراشيم نکري ويندا آهن، پاڙ تائين پاڻي پهچڻ سان وارن جون پاڙون مضبوط ٿينديون آهن، ڏاڙهي جي خلال سان جوئن جو خطرو ختم ٿي ويندو آهي، ڏاڙهي ۾ پاڻي جي آلات رهڻ سان ڪند جي رڳن، تائيرائيڊ گلينڊ ۽ ڳلي جي بيمارين کان حفاظت ٿيندي آهي.

صلوٰا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَى مُحَمَّدٍ

ٺوئيون ڏوئڻ جي حڪمت

ٺو ۾ ٿي وڌيون رڳون آهن، جن جو تعلق دل، جگر ۽ دماغ سان آهي ۽ جسم جو هي حصو عام طور تي ڊكيل رهندو آهي ۽ جيڪڏهن ان کي پاڻي ۽ هوا نه لڳي ته ڪيتريون ئي دماغي ۽ اعصابي بيماريون پيدا ٿي سگهن ٺيون. وضوء ۾ ٺوئين سميت هت ڏوئڻ سان دل، جگر ۽ دماغ کي سگهه ملندي آهي ۽ ان طرح ان شاء الله عَزَّوَجَلَّ اهي انهن جي بيمارين کان محفوظ رهندما. وڌيڪ هي ته ٺوئين سميت هت ڏوئڻ سان سيني جي اندر گڏ ٿيل روشنين سان ستو سنهون انسان جو تعلق قائم ٿي ويندو آهي ۽ روشنين جو هجوم هڪ وهڪري جي شڪل اختيار ڪري وندو آهي، هن عمل سان هٿن جا سمورا حضا وڌيڪ طاقتور ٿي ويندا آهن.

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جیکو مون تی درود پاک پڑھن وساري وينو اهو جنت جو رستو یالجي ويو. (طبراني)

مسح جون حکمتون

متشی ۽ ڪند جي وچ هر ”جَبْلُ الْوَرِيد“ یعنی شه رڳ هوندي آهي، ان جو تعلق ڪرنگهي جي هڏي حرام مغز ۽ جسم جي سڀني سندن سان آهي. جڏهن وضو ڪرڻ وارو ڪند جو مسح ڪندو آهي ته هٿن جي ذريعي برقي لهر نکري شه رڳ هر جمع ٿي ويندي آهي ۽ ڪرنگهي جي هڏي کان ٿيندي جسم جي سموری اعصابي نظام هر ڦهلجي ويندي آهي ۽ ان سان اعصابي نظام کي توانائي حاصل ٿيندي آهي.

چرين جو داڪٽر

هڪ شخص جو بيان آهي مان فرانس هر هڪ جڳهه تي وضو ڪري رهيو هئس ته هڪ شخص بيٺو وڌي غور سان مون کي ڏسي رهيو هو، جڏهن مان فارغ ٿيس ته ان مون کان پيچيو توهان ڪير آهي؟ ۽ ڪٿان جا رهواسي آهي؟ مون جواب ڏنو ته مان پاڪستاني مسلمان آهيان. پڇيائين ته پاڪستان هر گهڻا پاڳل خانا آهن؟ ان عجيب ۽ غريب سوال تي مان حيران ٿيس پر مون جواب ڏنو ته به چار هوندا، وري پڇيائين هاڻي تو چا پئي ڪيو؟ مون چيو وضو پيو ڪيان. چوڻ لڳو چا روزانو ڪندو آهين؟ مون چيو ها بلڪ پنج وقت، هو وڌيڪ حيران ٿيو ۽ چيائين مان (Mental Hospital) هر سرجن آهيان ۽ چريائپ جي سببن جي تحقيق منهنجو مشغلو آهي. منهنجي تحقيق هي آهي ته دماغ مان سموری جسم هر سِڪنل ويندا آهن ۽ عضوا ڪم ڪندا آهن، اسان جو دماغ هر وقت Fluid (پاڻياڻ) جي اندر

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏه پيرا درود پاک پڙھيو الله تعاليٰ ان تي سؤ رحمتون موڪليندو آهي. (طبراني)

Float (يعني ترندو آهي، ان لاء اسان چنج دُك ڪندا آهيوں ۽ دماغ کي ڪجهه ناهي ٿيندو. جيڪڏهن اها ڪا Rigid (سخت) شيء هجي ها ته هيٺر تائين ٿئي چڪو هجي ها. دماغ مان کي سنڌڙيون رڳون Conductor (پهچائيندڙ بُطجي)، اسان جي ڪنڌ جي پٺ مان سجي جسم ڏانهن وينديون آهن، جيڪڏهن وار گهڻا وذايا وجن ۽ ڪنڌ جي پٺ کي خشك رکيو وڃي ته انهن رڳن يعني Conductor ۾ خشكى پيدا ٿي وڃڻ جو خطرو پيدا ٿي ويندو آهي ۽ اڪثر ائين به ٿيندو آهي ته انسان جو دماغ ڪمر ڪرڻ چڏي ڏيندو آهي ۽ هو چريو ٿي ويندو آهي. تنهن ڪري مون سوچيو ته ڪنڌ جي پٺ کي ڏينهن ۾ به چار پيرا ضرور آلو ڪيو وڃي، هاڻي مون ڏٺو ته هت منهن ڏوئڻ سان گڏوگڏ ڪنڌ جي مٿان به اوهان ڪجهه ڪيو آهي. واقعي توهان چريا نه ٿيندڻ، وڌيڪ هي ته مسح ڪرڻ سان لُك لڳڻ ۽ گردن توڙ بخار کان به بچاء ٿيندو آهي.

صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

پير ڏوئڻ جون حڪمتون

پير سڀني کان وڌيڪ ڏوڙ ۾ مира ٿيندا آهن، پهريان پهريان Infection (يعني جراييم) پيرن جي آگريں جي وچين حصي کان شروع ٿيندو آهي، وضو ۾ پير ڏوئڻ سان متى، ڏوڙ ۽ جراييم ختم ٿي ويندا آهي ۽ رهيل جراييم پيرن جي آگريں جي خلال سان نكري ويندا آهن. انهيءَ ڪري وضو ۾ سنت جي مطابق پير ڏوئڻ سان نند ۾ ڪمي، دماغي خشكى، گهڙراحت ۽ مايوسي Depression (جهڙيون

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جهن مون تي هڪ پڙھيو الله تعاليٰ ان تي ڏه رحمتون موڪليندو آهي. (مسلم)

موڏي بيماريون ختم ٿي وينديون آهن.

صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

وضو جو بچيل پاڻي

اعليٰ حضرت ۾ حجۃُ اللہ تعالیٰ علیہ فرمانئ ٿا: حضور ﷺ: حضور ﷺ

وضو ڪري، بچيل پاڻي بيهي نوش فرمایو ۽ هڪ حديث ۾ روایت

کيو ويو: ان جو پاڻي 70 بيمارين لاءِ شفا آهي. (فتاويٰ رضويه ج 4 ص 575)

فقماءٰ كرام ۾ حجۃُ اللہ السَّلَام فرمانئ ٿا: ”كنهن ٿانو يا ڪؤنري مان وضو

کيو ته ان جو بچيل پاڻي قبلی رخ ٿي، بيهي پيئڻ مستحب آهي.“

(تبين الحقائق ج 1 ص 44) وضو جو بچيل پاڻي پيئڻ جي باري ۾ هڪ

مسلمان داڪتر جو چوڻ آهي: (1) ان جو پهريون اثر مثاني تي

پوندو آهي، پيشاب جي رڪاوٽ ختم ٿيندي آهي ۽ پيشاب خوب

کلي ڪري ايندو آهي (2) ان سان ناجائز شهوت کان بچاء ٿي ويندو

آهي (3) جگر، معدی ۽ مثاني جي گرمي دور ٿيندي آهي.

صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

انسان چند تي

مثا مثا اسلامي ڀاڙو! وضو ۽ سائنس جو موضوع هلي رهيو

آهي، اڄڪلهه سائنسی تحقیقات ڏانهن ماڻهن جو لاڙو وڌيڪ آهي

بلڪ ڪيءٰ ماڻهو اهڙا به هن معاشری ۾ موجود آهن جيڪي

انگريز محققن ۽ سائنسدانن کان ڪافي مرعوب هوندا آهن. اهڙن

جي خدمت ۾ عرض آهي ته ڪيءٰ حقيقتون اهڙيون آهن، جن جي

ڳولا ۾ سائنسدان اڄ تائين سر ڪپائي رهيا آهن ۽ منهنجا مثا

فرمان مصطفیٰ ﷺ: توهان جتي به جو مون تي درود پاک پرتهو توهان جو درود مون تائين پهچندو آهي. (طبراني)

آقا، مکي مدنی مصطفیٰ ﷺ انهن کي پھريان ئي بيان فرمائي چڪا آهن: ڏسو! پنهنجي دعويٰ جي مطابق سائنسدان هاڻي چند تي پهچي چڪا آهن پر منهنجا پيارا پيارا آقا مدينی وارا مصطفیٰ ﷺ اهي الفاظ لکڻ وقت (يعني محزم الحرام 1434ھ) تقربياً 1434 سال پھريان معراج جي سفر ۾ چند کان به وراء الوراء (يعني پوري کان پوري) تشريف کئي ويا هئا. منهنجي آقا اعليٰ حضرت رضا ﷺ جي عرس مبارڪ جي موقعی تي دارالعلوم امجدیه عالمگير رود باب المدینه کراچي ۾ منعقد ٿيڻ واري هڪ مشاعري ۾ شرڪت جو موقعو مليو، جنهن ۾ حدائق بخشش شريف مان هي ”صرع طرح“ رکي وئي هئي.

سر واهی سرجو ترے قدموں په قربان گيا

حضرت صدر الشريعة، بدر الطريقه، مُصنف بهار شريعت، خليف اعليٰ حضرت مولانا مفتی محمد امجد علي اعظمي عليه رحمۃ اللہ القوی جي شهزادي، مفسِّر قرآن حضرت علام عبدالمصطفیٰ ازهري عليه رحمۃ اللہ القوی هن مشاعري ۾ پنهنجو جيڪو ڪلام پيش کيو هو ان جو هڪ شعر ملاحظہ فرمایو:

کہتے ہیں سٹھ په چاند کی انسان گیا عرشِ اعظم سے وراء طیبہ کا سلطان گیا
يعني چيو ٿو وڃي ته هاڻي انسان چند تي پهچي ويو آهي،
سچ پيچو ته چند گھڻو ئي ويجهو آهي. منهنجي مثي مدينی جي
عظمت واري سلطان، شہنشاہ زمين و آسمان، رحمت عالميان ﷺ
تعالى عليه وآلہ وسلم معراج واري رات چند کي پوئتي چڏيندي، عرش عظيم

فرمان مصطفیٰ ﷺ: مون تي درود شریف جي ڪثرت ڪريو، بيشڪ هي توهان جي لاءِ طهارت آهي. (ابو یعلیٰ)

کان به مٿي تشریف کڻي ويا.

عرش کي عقل دنگ ہے پڙخ میں آسمان ہے

جانِ مراد اب کدھر ہائے ترا مکان ہے

صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

نور جو رانديڪو

منا منا اسلامي پاڳرو! چند جنهن تي سائنسدان هائي پهچن

جي دعويٰ ڪري رهيا آهن، اهو چند ته پياري آقا ﷺ: رحمت عالميان ﷺ تابع فرمان آهي. ”دلائل النبوة“ ۾ آهي:

جا چاچا حضرت سيدنا عباس بن عبد المطلب رضي الله تعالى عنه فرمائين ٿا: مون بارگاه رسالت ۾ عرض ڪيو: يار رسول الله ﷺ مون توهان

(جي ننڍپڻ شريف ۾ توهان) ۾ اهڙي ڳالهه ڏئي، جيڪا توهان جي نبوت تي دلالت ڪندي هئي ۽ منهنجي ايمان آڻڻ جي سببن مان اهو

به هڪ سبب هو، مون ڏٺو ته ”پاڻ سڳورا ﷺ پاڻ طرف پاڻ ﷺ چند سان ڳالهيون ڪري رهيا هئا ۽ جنهن طرف پاڻ ﷺ چند سان ڳالهيون ڪري رهيا هئا ۽ جنهن طرف پاڻ ﷺ“ سرڪار

نامدار ﷺ جن فرمایو: ”مان ان سان ڳالهيون ڪندو هئس

۽ اهو مون سان ڳالهيون ڪندو هو ۽ مون کي روئڻ کان روکي وندرايندو هو ۽ مان ان جي ڪرڻ جو آواز ٻڌندو هئس، جڏهن اهو

عرش الهي عَزَّوجَلَ جي هيٺان سجدو ڪندو هو.“ (دلائل النبوة للبيهقي ج 2 ص 41)

اعليٰ حضرت رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ فرمائين ٿا:

چاند ھڪ جاتا جدھر انگلی اُختا ته مهد میں کیا ہي چلتا تھا اشاروں پر کھلونا نور کا

فرمان مصطفیٰ ﷺ مون تي درود شريف پڑھو اللہ تعالیٰ توہان تي رحمت موکلیندو.
(ابن عدی)

هڪ محبت واري چيو:

ڪھيلتے تھے چاند سے بچپن میں آتا سلئے یہ سراپا نور تھے وہ تھا کھلونا نور کا

شَقَ الْقَمَرُ جَوْ مُعْجَزُو

”بخاري شريف“ ۾ آهي: مکي جي ڪافرن سرڪار مدینه ﷺ
جَنَّةَ الْعَالِيَّةِ وَسَلَّمَ جن جي خدمت ۾ معجزي ڏيڪارڻ جو مطالببو ڪيو ته پاڻ
سڳورن ﷺ چند جا به تڪر ڪري ڏيڪاريا.

(صحیح بخاری ج 2 ص 579 حدیث 3868)

الله تبارڪ و تعاليٰ 27 سڀپاري سُوْهَةُ الْقَمَرِ جي پهرين ۽ بين

آيت ۾ ارشاد فرمائي ٿو:

أَقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَأَنْشَأَتِ
الْقَمَرُ ۝ قَرْنَبَرَ وَالْأَيَّةَ يُعَرِضُوا
وَبَيْقُولُوا سَحْرَ مُسْتِمِرٍ ۝

ترجمو ڪنز الایمان: قیامت قریب اچي
وئي ۽ چند چیرجي پيو ۽ جيڪڏهن
ڏسن کا نشاني ته منهن قیرائين ٿاء
چون ٿا هي ته جادو آهي هليو ايندڙ.

مُفَسِّر شهير، حكيم الامم مفتی احمد يار خان علیه السلام آيت
جي هن حصي وَأَنْشَقَ الْقَمَرُ (ترجمو ڪنز الایمان: ۽ چند چيرجي پيو) جي
تحت فرمائين ٿا: هن آيت ۾ حضور ﷺ (جي ڏي
معجزي شَقَ الْقَمَرُ (يعني چند جا به تڪر ٿيڻ) جو بيان آهي. (نور العرفان ص 843)

إشارے سے چاند چير ديا، چھپے ہوئے نور کو پھير ليا
گئے ہوئے دن کو عصر کيا، یہ تاب دُوال تمہارے لئے

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ!
صلوٰ عَلَى الْحَبِيبِ!

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن مون تي ڏه پيرا صبح ۽ ڏه پيرا شام درود پاک پڑھيو قيامت جي ذينهن ان کي منهنجي شفاعت ملندي . (مجمع الزوائد)

صرف اللہ عَزَّوجَلَّ جی لاءِ

منا منا اسلامي ڀاڻرو! وضو جا طبی فائدا ٻڌي، تو هان خوش ته ٿي ويا هوندا، پر عرض ڪندو هلان ته سموری جو سمورو طب جو فن ظئیات (يعني گمان) تي مشتمل آهي. سائنسی تحقیقون به حتمی (يعني فائل) ناهن هونديون، بدڃجنديون رهنديون آهن، باقي اللہ عَزَّوجَلَّ ۽ رسول اللہ ﷺ جا احکامات اتل آهن، اهي نه بدڃندا. اسان کي سنتن تي عمل طبی فائدا حاصل ڪرڻ لاءِ نه پر صرف ۽ صرف رضاۓ الهي عَزَّوجَلَّ جي خاطر ڪرڻ گهرجي. تنهن ڪري ان مقصد لاءِ وضو ڪرڻ ته منهنجو بلڊ پريشر نارمل ٿي وڃي يا مان تازو تو انو ٿي ويندس يا دائينگ جي لاءِ روزو رکڻ ته جيئن بک جا فائدا حاصل ٿين، مدیني جو سفر ان لاءِ ڪرڻ جو آبهوا تبديل ٿي ويندي، گهر ۽ ڪاروباري جهنجهتن کان به ڪجهه ذينهن لاءِ سُكون ملندو يا ديني مطالعو ان لاءِ ڪرڻ ته منهنجو تائيم پاس ٿي ويندو، ان طرح جي نيتن سان اعمال ڪرڻ وارن کي ثواب نه ملندو. جيڪڏهن اسان عمل اللہ عَزَّوجَلَّ کي راضي ڪرڻ لاءِ ڪنداسين ته ثواب به ملندو ۽ گڏوگڏ ان جا فائدا به حاصل ٿيندا. تنهنکري ظاهري ۽ باطني آدابن جو لحاظ رکندي وضو به اسان کي اللہ عَزَّوجَلَّ جي رضا جي لاءِ ئي ڪرڻ گهرجي.

تصوُّف جو عظيم مدنی نسخو

حجۃ الاسلام سیدنا امام محمد بن محمد بن محمد غزالی علیہ رحمۃ اللہ
الوالي فرمائين ٿا: وضو کان فارغ ٿيڻ بعد جڏهن او هان نماز جي طرف

فرمان مصطفیٰ ﷺ: جنهن کتاب ۾ مون تي درود پاڪ لکيو ته جيستائين منهجو نالو ان
کتاب ۾ لکيل رهندو ملائڪ ان جي لاءِ استغفار ڪندا رهندا . (طبراني)

مُتوجّهه ٿيو، ان وقت هي تصوُر ڪيو ته جن ظاهري عضون تي
ماڻهن جي نظر پوندي آهي، اهي ته ظاهري طور ڦاهر (يعني پاڪ) ٿي
ويا پر دل کي پاڪ ڪرڻ کان بغير بارگاهه الهي ۽ ڏوچل ۾ ٻادائڻ حياء
جي خلاف آهي، چو ته اللہ ۽ ڏوچل دلين کي ڏسندو آهي.

وڌيڪ پاڻ ۾ ڪمڪهه ته جنهن کتاب ۾ فرمائين ٿا: ظاهري وضو ڪرڻ واري
کي هي ڳالهه ياد رکڻ گهرجي ته دل جي طهارت (يعني صفائي) توبه
ڪرڻ، گناه چڏڻ ۽ عمدا اخلاق اختيار ڪرڻ سان ٿيندي آهي.
جيڪو شخص دل کي گناهن جي گندگين کان پاڪ ن ٿو ڪري،
فقط ظاهري طهارت (يعني صفائي) ۽ زيب و زينت ڪري ٿو، ان جو
مثال ان شخص جهڙو آهي جيڪو بادشاهه کي دعوت ڏئي ٿو ۽ (ان
جي آجيان لاءِ) پنهنجي گهر کي ٻاهران سٺي نموني رنگ ۽ روغن
ڪري چمڪائي ٿو پر گهر جي اندرئين حصي جي صفائي تي ڪو
ڏيان نه ٿو ڏئي ته پوءِ چا انهيءَ صورت ۾ جڏهن بادشاهه ان جي گهر
اچي گندگيون ڏسندو ته اهو ناراض ٿيندو يا راضي؟ هي هر عقلمند
خود سمجھي سگهي ٿو.

(احياء العلوم ج 1 ص 185 ملخصاً)

سُنت سائنسي تحقيق جي محتاج ناهي

منا منا اسلامي پاڻرو! ياد رکو! منهجي آقا ﷺ جي
سُنت سائنسي تحقيق جي محتاج ناهي ۽ اسان جو مقصد سائنس جي
پيري نه بلڪ سُنت جي پيري آهي. مون کي چوڻ ڏيو ته آمريڪي
۽ يوريبي ماھرين ڪيترن ئي سالن جي تحقيق کان پوءِ جڏهن ڪنهن
نتيجي تائين پهچندا آهن ته انهن کي سامهون نوراني، حڪمت پري

فرمان مصطفیٰ ﷺ علیه السلام: جیکو جمعی جي ڏینهن مون تي درود شریف پڑھندو آئے قیامت جي ڏینهن ان جي شفاعت ڪندس۔ (ڪنز العمال)

سُنت مصطفوي ﷺ علیه السلام: ئي نظر ايندي آهي. دنيا ۾ جيترو چاهيو گھمو ڦرو، جيترو چاهيو عيش و عشرت ڪيو پر توهان جي دل کي حقيقي سُكون نه ملندو، دل جو سُكون صرف ۽ صرف ياد خدا ۽ خالق ۾ ملندو، سَرورِ كونين ﷺ جن جي عشق ۾ ئي دل جو چين حاصل ٿيندو. دنيا ۽ آخرت جون راحتون سائنسی اوزارن INTERNET جي سامهون نه بلک سُنت جي پيري ۾ T.V، V.C.R، ئي نصيب ٿينديون. جيڪڏهن توهان واقعي ٻنهي جهان جون ڀاليون چاهيو ٿا ته نمازن ۽ سُتنن کي مضبوطي سان پڪڙيو ۽ انهن کي سکڻ لاءِ دعوت اسلامي جي مدنڌي قافلن ۾ سفر کي پنهنجو معمول بطياو. هر اسلامي ڀاءِ نيت ڪري ته مان زندگي ۾ گهٽ ۾ گهٽ يڪمشت (لاڳيتو) 12 مهينا، هر 12 مهينن ۾ 30 ڏينهن ۽ هر مهيني تن ڏينهن سُتنن جي تربیت جي مدنڌي قافلي ۾ سفر ڪندو رهندس. إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوجَلَّ

تری سُتوں پر چل کر مرئی روح جب نکل کر
چلے تم گلے لکانامدَنی مدینے والے

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

مأخذ و مراجع

كتاب جونالو	كتاب جونالو	مطبوعه	كتاب جونالو
دار الكتب العلمية بيروت	دار الكتب العلمية بيروت	جمع الجوامع	مكتبة المدينه باب المدينه کراچي
دار الكتب العلمية بيروت	دار الكتب العلمية بيروت	دلائل النبوة	ضياء القران پبلیکشنز لاھور
باب المدينه کراچي	باب المدينه کراچي	حاشية الطحاوي	دار الكتب العلمية بيروت
دار احياء التراث العربي بيروت	دار احياء التراث العربي بيروت	لواحق الانوار	صحیح بخاری
دار الصادر بيروت	دار الصادر بيروت	احیاء علوم الدين	صحیح مسلم
دار الكتب العلمية بيروت	دار الكتب العلمية بيروت	تبین الحقائق	سنن ابی داؤد
دار الكتب العلمية بيروت	دار الفکر بيروت	حیاة الحیوان	دارالفکر بيروت
دار الكتب العلمية بيروت	دار الكتب العلمية بيروت	فتاویٰ رضویہ	مسند ابی یعلیٰ
رضا فائزندیشن لاھور	رضا فائزندیشن لاھور	دار الكتب العلمية بيروت	التغیب والترهیب

فهرست

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
نڪ ۾ پاڻي وجهن جون حڪمتون	1	دروڊ شريف جي فضيلت	
منهن ڏوئڻ جون حڪمتون	1	وضو جون حڪمتون پٽي اسلام قبول ڪيو	
انڌائيپ کان حفاظت	2	مغريبي جرماني جو سيمينار	
نوينيون ڏوئڻ جي حڪمت	3	وضو ۽ هاء بلڊ پريشر	
مسح جون حڪمتون	3	وضو ۽ فالج	
چرين جو داڪتر	4	ڏندڻ جو قدردان	
پير ڏوئڻ جون حڪمتون	5	حافظو مضبوط ڪرڻ لاء	
وضو جو بچيل پاڻي	5	مسواڪ جي باري ۾ پ مبارڪ حديثون	
انسان چند تي	5	وات جي چالن جو علاج	
نور جو رانديکو	6	توٺ برش جا نقصان	
شَقَ الْقَمَرِ جو مُعَجَّزٍ	7	ڄا توهان کي مسواك ڪرڻ ايندو آهي؟	
صرف الله عَزَّوَجَلَّ جي لاء	7	مسواڪ جا 20 مدني گل	
تصوف جو عظيم مدني نسخو	10	هٽ ڏوئڻ جون حڪمتون	
سنٽ سائنسي تحقيق جي محتاج ناهي	10	گرڙي ڪرڻ جون حڪمتون	

شيخ طريقت، امير اهلست، باني، دعوت اسلامي، حضرت علام

مولانا ابو بلال محمد الياس عطار قادری رضوی

جو اُردو زبان ۾ رسالو

وضوء سائنس

ترجمو پيشكش

مجلس تراجم (دعوت اسلامي) هن رسالو جو آسان سندوي زبان ۾ ترجي ڪرڻ جي وس آهه ڪوشش ڪئي آهي. جيڪڏهن ترجي يا ڪمپوزنگ ۾ ڪٿي ڪا ڪمي بيسي نظر اچي ته مجلس تراجم کي آگاه ڪري ثواب جا خدار بئجو.

رابطي جي لاء، مكتب مجلس تراجم (دعوت اسلامي)

عالمي مدنی مرڪز فيضان مدينہ محلہ سوداگران

پرائي سبزي مندي باب المدينہ ڪراچي

فون نمبر: 91-34921389-90

E-mail: translation@dawateislami.net

سُّنَّتْ جُونَ بَهَارُونَ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد المرسلين أبا عبد الله علیہ السلام من المقربین الرضیع بسم الله الرحمن الرحيم

دھوٽِ اِسْلَامِي جي مهڪنڌڻ مدنی ماحول پر بڪثرت سُّنَّتون سکيون ۽ سیکاريون وینديون آهن. اوهان کي پنهنجي شهر ۾

دھوٽِ اِسْلَامِي جي ٿيندر ٺشتیوار سُّنَّت پر ۾ اجتماع پرسجي رات گذارڻ جي مدنی التجا آهي. عاشقان رسول جي **مَدْنِي قَافْلَنْ** پرستن جي تربیت جي لاه سفر، روزانو **فَكْرِ مَبِينَه** جي ذر یعي مَدْنِي انوامات جو رسالو پر ڪري هر مهیفي پنهنجي شهر جي ذمیدار کي جمع ڪراڻ جو معمول بثایو. ان شاء الله عزوجل ان جي بُرڪت سان پا بُنڊ سُّنَّت بشجڻ، گناهن کان نفترت ڪرڻ ۽ **إِيمَانِي حَفَاخَتْ** جو ذهن پُجندو، هر اسلامي ڀاڻ پنهنجو هي مدنی ذهن بثائي ته. مون کي پنهنجي ۽ سچي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش ڪري آهي "لِذِكْرِ اللَّهِ مُرِبِّيٌّ پنهنجي اصلاح جي ڪوشش جي لاه مَدْنِي قَافْلَنْ پر سفر ڪري آهي. ان شاء الله

